OKUSI SO RAZLIČNI

PRIPOMOČKI: ogledalo, 12 enakih kozarcev, alkoholni flomaster, manjše posodice, tehtnica, merilni vrč, vrč za vodo, čajne žlice, vatirane palčke, limona (limonin sok), grenivka (grenivkin sok), sol, sladkor

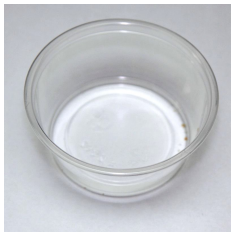

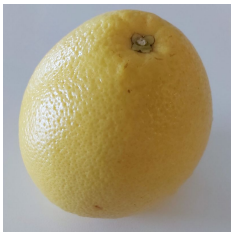

Pri mešanju raztopin uporabi za vsako raztopino svojo žlico.

1. Pet kozarcev z alkoholnim flomastrom označi od 1 do 5.

2. V vse kozarce nalij enako količino mrzle vode.

3. Pripravi **vzorce**: v kozarec 1 ne dodajaj ničesar. V kozarec 2 stresi 1 čajno žlico sladkorja in mešaj, da se raztopi ves sladkor.

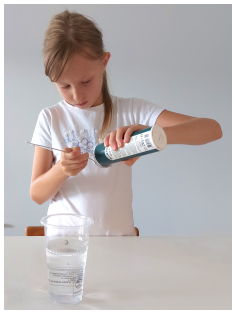

4. V kozarec 3 stresi 1 čajno žlico soli in mešaj, da se raztopi vsa sol.

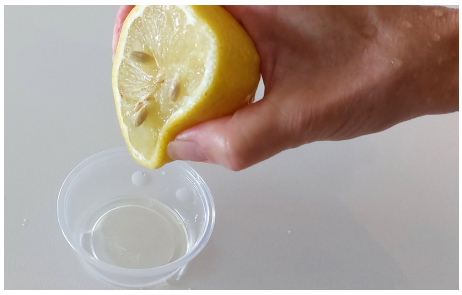

5. Stisni limono in v kozarec 4 zlij 10 čajnih žlic limoninega soka. Vsebino v kozarcu premešaj.

6. Stisni pol grenivke in v kozarec 5 zlij 10 čajnih žlic soka grenivke.

7. Iz kozarca 1 vzemi za eno čajno žlico vode in jo daj v usta. V ustih jo prelivaj nekaj časa. Lahko opišeš njen okus? Enako ponovi z raztopinami v ostalih kozarcih. Kaj ugotoviš? Kateri okus od preskušanih imaš najraje?

8. Med okušanjem različnih okusov naredi požirek ali dva vode.

9. Oglej si shemo jezika (na strani 3). Pripravi ogledalo in vatirane palčke.

10. Vatirano palčko pomoči v kozarec z oznako 2. Opazuj se v ogledalu in se s palčko dotakni različnih delov jezika. Ali na katerem delu jezika ta okus okušaš bolje kot na drugem? Ugotovitev zapiši na shemo jezika.

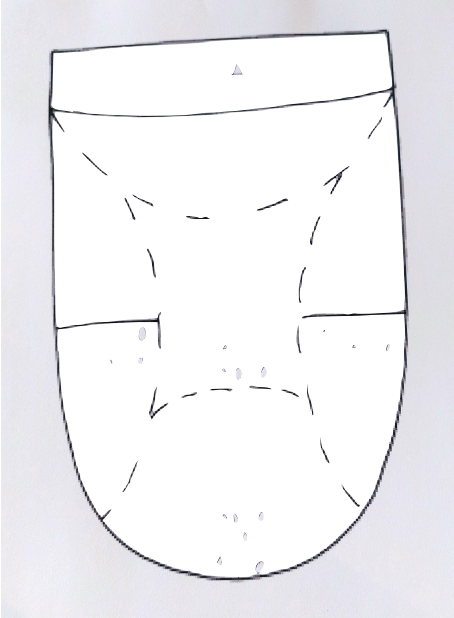

11. Okušanje z novimi vatiranimi palčkami ponovi še z ostalimi raztopinami. Kaj ugotoviš? Na shemi jezika označi, kje okušaš posamezen okus.

Nadaljevanje poskusa je le za 3. razred.

12. Preostale kozarce oštevilči od 6 do 10. V vsakega nalij 2,5 dl mrzle vode.

13. V posamezen kozarec stresi toliko sladkorja, kot piše v preglednici. Vsebino v kozarcu premešaj. Izpolni preglednico.

Preglednica: Okusi		
oznaka	sladkor	okušanje sladkobe DA / NE
6	10 zrn	
7	1 g	
8	5 g	
9	10 g	
10	25 g	

14. Preostala kozarca oštevilči z 11 in 12. V kozarec 11 nalij do polovice mrzlo vodo, v kozarec 12 pa do polovice vročo (a ne prevročo!) vodo. V vsak kozarec stresi 1 čajno žlico sladkorja. Premešaj in okušaj obe raztopini. Kaj ugotoviš?

RAZMISLI, PREIZKUSI, POIŠČI, VPRAŠAJ …

- S katerim delom telesa okušaš?
- Oglej si površino jezika. Kakšna je?
- Kaj vse okušamo?
- Katerega okusa Iva Ela v poskusu ni preskušala? Kaj vemo o tem okusu?
- Ali lahko posamezen okus opišeš tako kot npr. psa ali mačko?
- Ali drži, da posamezen okus okušamo le z določenim delom jezika?
- Ponovi poskuse še tako, da si pri pokušanju zatisneš nos. Ali opaziš kakšno razliko?
- Ali sta okus in voh povezana?
- Kaj vse občutimo z jezikom?

Za 3. razred

- Ali so okusi v topli vodi bolj ali manj izraziti kot v mrzli?
- Ali vsi enako zaznamo sladkobo?
- Katere gazirane pijače imajo podobno količino sladkorja kot raztopina v lončku 10?
- Ali je ta raztopina enako okusna kot nekatere gazirane pijače?
- Kaj vse okušaš pri ananasu, malinah, ribezu, jabolku ipd.?